

RETURKRAFT AS
Setesdalsveien 205 (JE)
4618 Kristiansand S

Oslo, 23.03.2022

Deres ref.:
Odd Terje Døvik

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/3618
2021.0330.miljodir

Saksbehandler:
Katarina Enevoldsen

Rapport etter tilsyn 26. november 2021

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos RETURKRAFT AS (virksomhetsnummer: 991630538).

Virksomheten har hatt kommentarer til tilsynsrapporten. Miljødirektoratet har vurdert disse kommentarene og gjort noen endringer i endelig rapport. Endringer vi har gjort i denne rapporten er å dele det som i den opprinnelige rapporten var ett avvik inn i to avvik, for å tydeliggjøre at det er dreier seg om to ulike forhold. Dette innebærer ikke en endring av de avdekte bruddene og grunnlaget for disse. Vi har utdypet begrunnelsene for avvikene noe.

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Returkraft AS har tatt imot avfall de ikke har tillatelse til å motta
- Avvik 2: Returkraft AS sine risikovurderinger har mangler

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

RETURKRAFT AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen følgende frister:

- Avvik 2: 2. mai 2022

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens prøvetaking av flytende farlig avfall har blitt gjennomført i lavere grad enn deres interne rutiner tilsier
- Anmerkning 2: Returkraft AS sine rutiner for varsling av akutt forurensing kan med fordel inkludere Miljødirektoratet

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

RETURKRAFT AS må betale et gebyr på 33 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no. Merk svaret med saksnummer 2021/1657 og tilsynsnummer 2021.0330.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Returkraft AS har tatt imot avfall de ikke har tillatelse til å motta

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven til avfallsforbrenning for Returkraft AS (tillatelsen) pkt 1.1 om avfall som det er tillatt å motta og forbrenne jfr. vedlegg 1.

Beskrivelse av krav

Returkraft har ikke tillatelse til å ta imot eksplosjonsfarlig avfall.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet informerte Returkraft AS om eksplosjonen i avfallsbunkeren deres, med påfølgende stor brann, samt årsakene til brannen. Virksomheten informerte om at utredninger har påvist at kilden til hendelsen har vært mottak av avfall deklart med avfallsstoffnummer 7022. Avfallet var oppgitt å ha flammepunkt over 60°C ved levering, men utredningene i etterkant av hendelsen har vist at avfallet må ha hatt et betydelig lavere flammepunkt enn dette som medførte at avfallet var eksplosivt. Avfallet Returkraft har tillatelse til å ta imot skal ikke være

eksplosjonsfarlig. Virksomheten har dermed mottatt avfall de ikke har tillatelse til å motta. Se også anmerkning 1 om mottakskontroll.

Avvik 2: Returkraft AS sine risikovurderinger har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Kravet i internkontrollforskriften § 5 annet ledd nr. 6 innebærer at virksomheten må vurdere risikoen for brudd på krav gitt i eller medhold av forurensningsloven.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet opplyste virksomheten om sine risikovurderinger før brannen, og hva de har jobbet med i etterkant av brannen. Returkraft informerte om at de ikke har hatt risikovurderinger knyttet til store eksplosjoner i avfallsbunkeren. De informerte videre om at en av årsakene til at hendelser av denne typen ikke var risikovurdert var at de i stor grad har basert risikovurderingene på en forutsetning om at de ikke får inn avfallstyper på anlegget som de ikke har tillatelse til å motta.

Miljødirektoratet påpeker at det er en risiko for at avfallsanlegg kan motta feildeklarte avfallstyper, inkludert avfall de ikke har tillatelse til å motta. Virksomheten tar imot oljeholdig avfall, blant annet avfall med avfallsnummer 7022. Oljeholdig avfall vil ofte være en blanding av flere forskjellige komponenter som er mer eller mindre flyktige, brennbare og eksplosive. Da virksomheten har tillatelse til å ta imot oljeholdig avfall/petroleumsavfall som er mer brennbar/eksplosivt enn den har tillatelse til.

Anmerkning 1: Virksomhetens prøvetaking av flytende farlig avfall har blitt gjennomført i lavere grad enn deres interne rutiner tilsier

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet ble virksomhetens rutiner for mottakskontroll gjennomgått. Virksomheten informerte om sine rutiner for mottakskontroll av avfall og farlig avfall, risikovurderinger knyttet opp til avfallstyper og avfallsleverandører, samt rutinemessige internrevisjoner av avfallsleverandører. Virksomheten fremviste dokumentasjon på internrevisjoner av den aktuelle avfallsleverandøren samt registrering av stikkprøvekontroll med analyse av leveranser med avfallsstoffnummer 7022 fra denne leverandøren.

Det ble observert at virksomhetens rutine 06.06 Prosedyre for mottakskontroll - analyseprøver setter et mål om inntil 2 stikkprøvekontroller per uke for flytende avfall. Hensikten til denne

frekvensen oppgis å være "for å bygge opp statistikk og ha oversikt over hva som havner i bunker". Ved gjennomgang av loggen for stikkprøvekontroller ved mottak av flytende avfall for perioden 2017-2020 fremkom det at virksomheten kun har gjennomført mellom 2 og 7 stikkprøver per år. Vi viser i denne sammenheng til avfallsforskriften § 10-5 andre ledd.

Anmerkning 2: Returkraft AS sine rutiner for varsling av akutt forurensing kan med fordel inkludere Miljødirektoratet

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Brannen oppstod den 26. juni 2021. Miljødirektoratet ble kjent med brannen ved å se omtale av den i media, og mottok på forespørsel informasjon om hendelsen den 29. juni.

I løpet av brannslukningsarbeidet skal en del slukkevann gått i en nærliggende bekk før Returkraft rakk å opprette barrierer for dette. Under tilsynet informerte virksomheten om at de i etterkant av hendelsen hadde observert skumming i bekken og at Lillebekk og nedre del av Straisbekken var å betrakte som helt død med tanke på fisk og bunndyr. Dette konkluderte virksomheten med den 27. juni, men informasjonen ble ikke formidlet til Miljødirektoratet den 29. juni.

Kystverket er myndighet for oppfølging av aksjoner mot akutt forurensing, men Miljødirektoratet kan ta over oppfølgingen i etterkant av den akutte fasen. Det at Miljødirektoratet ikke fikk informasjon om tilstanden i bekken kan ha påvirket Miljødirektoratets oppfølging av hendelsen. Vi påpeker at Returkraft med fordel kan inkludere Miljødirektoratet i sine rutiner for informasjon/varsling så snart som mulig etter denne typen hendelser.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at RETURKRAFT AS må betale et gebyr på 33 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 26. november 2021 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet ble gjennomført som oppfølging av en eksplosjon og brann i Returkraft sitt anlegg med påfølgende akuttutslipp av slukkevann til en bekk og røykgass til luft.

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av RETURKRAFT AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Thor Jostein Dahlstrøm
- Katarina Enevoldsen

Fra RETURKRAFT AS deltok

- Odd Terje Døvik
- Ketil Bergmann
- Heidi B. Nilsen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende RETURKRAFT AS ble kontrollert under tilsynet:

- Returkraft AS, Kristiansand

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Håndtering av avfall

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- RAPPORT INTERN GRANSKNING SOM FØLGE AV BRANN/ EKSPLOSJON HOS RETURKRAFT 24.06.2021
- GEXCON 23.09.2021. Granskning av eksplosjon Returkraft AS
- Overordnet om virksomhetens risikovurderinger før og etter hendelsen

- Presentasjon om hendelsen, virksomhetens oppfølging av hendelsen og utredninger gjort i etterkant
- Prosedyre 06.04 Stikkprøvekontroll farlig avfall
- Prosedyre 06.06 Mottakskontroll – analyseprøver
- Instruks 06.07 Arbeidsinstruks tømmehall
- Prosedyre 06.02 Kontroll av avfallsleveranser – restavfall
- Prosedyre 06.05 Mottak av farlig avfall
- Møtereferat – sjekk av underleverandør SAR Tananger, datert 14.01.20
- Logg i forbindelse med utslipp av brannlukkevann i Straisbekken
- Analyserapport fra ALS datert 07.01.2021, mottakskontroll av 7022 fra SAR Tananger
- ANALYSERAPPORT fra Eurofins for grovfluff 18.08.2021

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Tilsynet ble gjennomført som oppfølging av en eksplosjon og brann i Returkraft sitt anlegg. Tematikk gjennomgått under tilsynet var spesielt mottakskontroll, barrierer for avrenning av slukkevann, miljørisikovurderinger og avvikshåndtering. Tematikken ble gjennomgått med spisset fokus på forhold som kunne ha sammenheng med brannen og de påfølgende miljøkonsekvensene, og kan ikke anses som en fullstendig gjennomgang av de utvalgte temaene.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Katarina Enevoldsen
tilsynsleder